

BETÆNKNING**Afgivet af Familie og Sundhedsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut senest i 2017 pålægges at fremsætte et forslag om etablering af en fond med en startkapital på op til 4 mio. kr., der skal finansiere ferierejser og ophold i Grønland og til udlandet for børn af enlige eller af forældre med en samlet årsindkomst under 180.000 kr.

(Overtaget af medlem af Inatsisartut, Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Laura Taunâjik, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kuko, Atassut, næstformand

Medlem af Inatsisartut Jess Svane, Siumut

Medlem af Inatsisartut Karl-Kristian Kruse, Siumut

Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Kelly Berthelsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 3. oktober 2016 under EM2016 nærmere gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller har fremsat dette beslutningsforslag for at søge tilslutning fra Inatsisartut til, at der oprettes en særlig fond med en startkapital på op til 4 millioner kroner, som skal have til formål, at finansiere ferierejser og ophold i og udenfor Grønland, for børn af enlige eller for forældre med en samlet årsindkomst på under 180.000 kroner.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Der blev under 1. behandlingen af forslaget udvist stor forståelse for motivationen bag forslaget, som er at give ferierejse- og opholdsmulighed til børn af enlige og lavindkomstfamilier. Der var bred enighed om, at rejser udenfor ens hjemby kan være en berigende oplevelse, som det burde være alle forundt at kunne gennemføre.

Med henvisning til de økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget kunne Naalakkersuisut ikke støtte det. Siumut havde forståelse for motivationen bag forslaget, men kunne tiltræde begrundelsen fra Naalakkersuisut om at forkaste det. Demokraterne kunne heller ikke støtte forslaget. Dette blandt andet med henvisning til forslagets økonomiske konsekvenser. Demokraterne pegede endvidere på, at der rent faktisk findes en meget bred vifte af muligheder for at kunne få dækket rejse- og opholdsudgifter. Dette blandt andet indenfor undervisnings-, kultur og uddannelsessektoren, foruden at der allerede eksisterer en række feriefonde.

Atassut fremførte, at man har mulighed for at gennemføre berigende lokalrejser i naturen. Atassut fremførte også, at der allerede eksisterer en lang række muligheder for at få dækket rejse- og opholdsudgifter, eller at få støtte til rejse og ophold. Om de eksisterende muligheder er tilstrækkelige, kan man efter behov undersøge nærmere.

Partii Naleraq og Inuit Ataqatigiit fandt forslaget velmotiveret og indstillede det til vedtagelse. Inuit Ataqatigiit betonedede, at forslaget skulle være et supplement til allerede eksisterende ordninger, såfremt der ikke via disse kunne opnås støtte.

På denne baggrund blev forslaget henvist til videre vurdering i Familie og Sundhedsudvalget.

Udvalgets behandling af forslaget

Omend det i udvalget umiddelbart kunne konstateres, at der ikke var flertal for en vedtagelse af forslaget, så var det enighed om, at indhente en række supplerende oplysninger af hensyn til forslagsstillers og udvalgets videre arbejde med dette forslag og dets hovedsigte.

Møde med Naalakkersuisoq for Naalakkersuisoq for Familie, ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen

Den 17. oktober 2016 gennemførte udvalget et orienterings- og dialogmøde med Naalakkersuisoq for Familie, ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen om forslaget.

Til mødet havde udvalget udarbejdet 9 spørgsmål til besvarelse. Den skiftlige besvarelse fra Naalakkersuisoq for Familie, ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen er vedlagt som bilag 1 til denne betænkning.

Udvalget ønskede at få nærmere viden om, hvorvidt den påtænkte reform af reglerne om offentlig hjælp vil åbne op for særlige støttemuligheder med henblik på, at forfølge målsætningerne i forslaget. Udvalget ønskede endvidere en udmelding fra Naalakkersuisut om, hvorvidt Naalakkersuisut, trods afvisningen af forslaget, alligevel ser perspektiver i at forfølge mulighederne for at få forslaget realiseret ved at søge samarbejde.

Udvalget har noteret sig besvarelsen omkring det kommende reformarbejde af reguleringen om offentlig hjælp.

Reformarbejdet omkring reguleringen af blandt andet offentlig hjælp påkalder sig af flere årsager betydelig politisk interesse. Under hovedkonto 20.11.51 *Effekter af reformtiltag* i FFL 2017 bemærker udvalget, at der bliver annonceret en socialreform til EM 2018. Det anføres under hovedkontoen, at det drejer sig om en reform rettet mod en række sociale ydelser - blandt andet reglerne om offentlig hjælp. Det anføres videre omkring denne socialreform, at den har som hovedmålsætning, at fjerne de samspilsproblemer, der betyder, at det for visse borgere ikke kan betale sig, eller ikke er klart fordelagtigt, at arbejde, men derimod at fastholde sociale ydelser og dermed forblive på passiv offentlig forsørgelse.

Udvalget må antage, at der senest til EM 2018 fremlægges en sammenhængende socialreformpakke, og dette anmodes Naalakkersuisoq for Familie, ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen til 2. behandlingen at bekræfte til 2. behandlingen af dette forslag.

I besvarelsen fra Naalakkersuisoq for Familie, ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen bemærkede udvalget, at der ikke var et tilsagn om en nærmere undersøgelse af samarbejds muligheder med eksisterende fonde med henblik på at forfølge forslaget formål.

Derfor besluttede udvalget, at rette en henvendelse til NunaFonden for at forhøre sig om, hvorvidt der var overvejelser om at åbne op overfor tilskud eller støtte til målgruppen for forslaget samt om der i NunaFonden var velvilje for at være i dialog med Selvstyret om et samarbejde med henblik på at forfølge forslaget målsætning.

Den 10. november 2016 modtog udvalget en besvarelse af udvalgets henvendelse til NunaFonden.

Udvalget har taget til efterretning, at der ikke er muligt for NunaFonden, at give tilskud til alene enkeltpersoners behov for rejse- og opholdsaktiviteter, og dette slet ikke, såfremt destinationen er udenfor Grønland. Fonden kan dog give tilskud til projekter indenfor det kulturelle område, hvor det at skulle rejse, er en del af det samlede projekt.

Omkring studieture for folkeskoleelever, udvekslingsophold og sprogophold gælder der en særlig praksis for tilskud fra fonden, såfremt de pågældende er under 18 år på afrejsetidspunktet.

NunaFonden oplyser, at den er åben for dialog med relevante parter, men at det er yderst vanskeligt, grænsende til det umulige, at få lavet ændringer i fondens formål.

NunaFonden fremfører supplerende i besvarelsen til udvalget om forslaget:

NunaFonden anser en engangsfinansiering på 4 mio. kr. som helt utilstrækkelig i forhold til målgruppen for forslaget, medmindre målgruppen indsnævres ganske markant. Der er i landet både mange enlige og forældre med en samlet årsindkomst på under 180.000 kr.

NunaFonden anfører videre, at man ikke må undervurdere det løbende behov for administrationsomkostninger forbundet med drift af en fond. Der er rigtig meget arbejde forbundet med at behandle og besvare ansøgere af fondsmidler, hvortil kommer bogholderi og revision. Det oplyses videre fra NunaFonden, at fonde skal have en ansvarlig bestyrelse og en ansvarlig ledelse.

Trods de forskellige indstillinger til det meget konkrete forslag, så skal udvalget sammenfattende fremføre, at forslaget bygger på en særdeles sympatisk og støtteværdig grundholdning om, at børn og unge udvikler sig ved at kunne rejse og opleve. Det er i sig selv en berigelse, at kunne rejse rundt i det enorme Grønland, hvor naturen og levevilkårene ændrer sig fra sted til sted. Med hjemmet i hjertet vil en rejse, mødet med andre mennesker og kulturer, i eller udenfor Grønland kunne skabe gensidig udvikling og berigelse. Udvalget kan ubetinget støtte forslagsstillers udmelding om, at man ved tilbud om rejse og ophold kan stimulere børns nysgerrighed, så de kan bringes nye erfaringer, nye målsætninger, og samlet blive motiveret til uddannelsesmuligheder. Udvalget er enig med forslagsstiller om, at man politisk bør søge at skabe rejse- og opholdsmuligheder for de børn og unge, som ikke i forvejen har mulighed for at kunne komme på rejser og ophold udenfor hjembyen. Her tænkes særligt på børn af enlige, og børn af forældre med meget beskedne indkomster.

Derfor skal udvalget, trods indstillingerne til forslaget, opfordre til, at det nye Naalakkersuisut med øje for udviklingsperspektivet, overvejer, at kunne tilbyde målgruppen for forslaget flere muligheder og tilbud om dannelses- og udviklingsrejser.

Ændringsforslag fra Inuit Ataqatigiit

For at opnå at komme til enighed og for at fastholde de politiske målsætninger foreslår Inuit Ataqatigiit følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut senest i 2017 pålægges at fremsætte et forslag om, hvordan Naalakkersuisut kan finansiere ferierejser og ophold i Grønland og til udlandet for børn af enlige eller af forældre med en samlet årsindkomst under 180.000 kr..

Forslagets økonomiske konsekvenser

Udvalget har noteret sig, at forslagsstiller i forslaget har anført, at det vil medføre et finansieringsbehov på 4.000.000 kr. at oprette en fond som foreslået. Dertil kommer administrative udgifter forbundet med sonderinger omkring og oprettelse af konstruktionen på ½- årsværk for en A/C – fuldmægtig i størrelsesorden 250.000 kr. Forslagsstiller anfører supplerende, at administrationsomkostningerne skal holdes på et minimum, og at fondskonstruktionen ikke må udlodde flere midler end fondskonstruktionen kan bære.

Udvalget har i processen omkring arbejdet med forslaget tillige noteret sig, at forslagsstiller er åbne overfor løsningsmodeller eller løsningsforslag, der betyder, at der afsættes betydeligt færre midler end de foreslåede 4. mio. kr. Dette dog under forudsætning af og med sigte for, at formålet med, og målgruppen for forslaget ikke fraviges.

Udvalgets indstillinger**Et flertal i udvalget bestående af Siumut og Atassut skal om forslaget bemærke:**

Begrundelsen for forslaget er meget sympatisk og støtteværdig, men den konkret foreslåede fondskonstruktion kan i sig selv ikke økonomisk rumme forslaget, og flertallet kan ikke for nærværende anvise økonomisk dækning for forslaget. Der skal afsættes betydeligt flere midler. Dette bekræfter udmeldingen fra NunaFonden sammen med flertallets hidtidige udmeldinger. Flertallet har ikke noget imod, at Naalakkersuisut ud fra en samlet prioritering af ressourcerne arbejder videre med henblik på at styrke og udvide mulighederne for at børn og unge gives de samme muligheder for at få stimuleret deres nysgerrighed og kunne deltage i udviklingsforløb. Flertallet skal imidlertid understrege, at fremadrettede tiltag skal understøttes økonomisk, og være funderet i klare politiske prioritetsaftaler. Flertallet finder, at ændringsforslaget er sympatisk, men at det unødigt binder og forhåndsforpligter Naalakkersuisut økonomisk.

Ovennævnte udvalgsflertal indstiller på denne baggrund forslaget og ændringsforslaget til forkastelse.**Et mindretal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit skal om forslaget bemærke:**

Inuit Ataqatigiit ser gerne, at man politisk fastholder og arbejder videre med de fremførte begrundelser bag forslaget. Dette kan ske ved, at man politisk samler sig om det foreslåede ændringsforslag fra Inuit Ataqatigiit, hvorefter Naalakkersuisut i 2017 skal fremsætte et forslag om, hvordan vi kan finansiere, at børn af enlige og lavindkomstfamilier i nærmere bestemt omfang kan tilbydes ferierejser og ophold i Grønland og til udlandet. Har man ønske om at realisere, at de af vores børn og unge, som ikke har andre muligheder, også skal kunne

komme på udviklende og berigende rejse, så opfordres man til at støtte op om ændringsforslaget fra Inuit Ataqatigiit.

Ovennævnte udvalgsmindretal indstiller på denne baggrund ændringsforslaget til vedtagelse og det oprindelige forslag til forkastelse.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

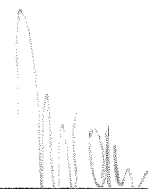

Laura Tånâjik

Formand

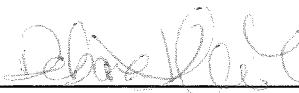
Mala Høy Kuko

Jess Svane

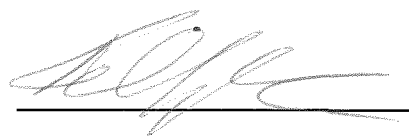
Karl-Kristian Kruse

Debora Kleist

Mimi Karlsen

Kelly Berthelsen

Familie- og Sundhedsudvalget

UKA EM 2016/102 Besvarelse af Familie- og Sundhedsudvalgets spørgsmål

Tak til udvalget for fremsendelsen af spørgsmål samt invitation til møde i forbindelse med Familie- og Sundhedsudvalgets behandling af forslaget.

17-10-2016
Sagsnr. 2016 - 13899
Akt ID. Nr. 3748545

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

- 1. Der blev anvist ferierejsemuligheder fra Naalakkersuisut på talerstolen for SIK-medlemmers børn og familier. Hvad med dem, der er på offentlig forsørgelse, og vil der i det kommende reformarbejde med reglerne om offentlig hjælp blive arbejdet for at nå målsætningerne i nærværende forslag EM 2016/102?**

Svar: Ud over de rejsefonde, som en række fagforeninger tilbyder sine medlemmer, herunder SIK, har alle, herunder også hvis man er på offentlig forsørgelse, mulighed for at søge private fonde om midler til ferierejser. Men eftersom det er private fonde med forskellige formål og kriterier for ansøgning og tildeling, kan Naalakkersuisut ikke forholde sig til mulighederne for, om disse kan give tilskud til ferierejser.

En af målsætningerne for Naalakkersuisut er at afhjælpe eventuelle samspilsproblemer, herunder i forhold til offentlig hjælp og børnetillæg, således at flere borgere, der modtager sociale ydelser, i højere grad tilskyndes til at komme ud på arbejdsmarkedet og derved får et øget rådighedsbeløb, som gør det muligt for dem at komme på familieferie.

På nuværende tidspunkt indgår der i regi af det kommende reformarbejde af offentlig hjælp imidlertid ikke tanker om at oprette en feriefond.

- 2. Hvis beløbsgrænsen blev ændret for Selvstyrets andel af indskud i fonden, helt ned til f.eks. kr. 500.000 og resten finansieret af andre fonde, eller ad andre veje - ville Naalakkersuisut så være mere imødekommende for en fondskonstruktion som foreslået?**

Svar: Naalakkersuisut sætter stor pris på de private fondes tilskud til projekter og initiativer på en lang række områder, herunder på socialområdet. Naalakkersuisut hverken kan eller ønsker at pålægge de private fonde at indgå i en fælles finansieret feriefond, bl.a. af hensyn til den juridiske konstruktion samt administrationen.

Naalakkersuisut forholder sig dog positivt, såfremt private fonde enten hver for sig eller sammen opretter en eller flere feriefond(e).

- 3. Forslagsstiller nævner i begrundelsen for forslaget, at børn fra lavindkomstfamilier og hvor der ikke umiddelbart findes andre alternativer, kunne komme ud at rejse, såfremt der blev afsøgt nye veje.**

Dette kunne eksempelvis være ved at søge relevante samarbejdsparter, hvilket kunne være eksisterende fonde. Nuna Fonden blev nævnt som mulighed, og du bedes særligt kommentere, hvorvidt du agter at forespørge om NunaFond er interesseret i udvide deres ansøgerbrede. Samlet bedes du uddybe din holdning til fondssamarbejde og oplyse, hvorvidt du konkret vil arbejde videre omkring dette.

Svar: Der henvises til ovenstående besvarelse.

- 4. Kan du nærmere oplyse om de eksisterende indtægtsgrænser som eksempelvis skal overholdes, hvis familier skal ansøge ferierejse gennem f.eks. SIK's rejsefond, som blev nævnt i Salen under behandlingen af punktet?**

Svar: Der henvises til S.I.K.

- 5. Der blev nævnt en række andre tiltag som Naalakkersuisut gerne ville tage for disse familier, kan Naalakkersuisut redegøre for disse nærmere?**

Svar: Fællesnævneren for en reform af offentlig hjælp og børnetilskud er bl.a. at målrette ydelserne til borgere med behov, herunder familier med lave indkomster.

- 6. Udvalget er bekendt med, at flere af de grønlandske kommuner har udvekslingsrejser med venskabsbyer og venskabskommuner, hvor eksempelvis kommunernes børn, unge og ansatte ydes rejsebistand til rejse og ophold kommunerne eller byerne imellem. Har Naalakkersuisut overblik over udbredelsen af disse venskabsrejseaftaler?**

Svar: Naalakkersuisut har ikke et samlet overblik over kommunernes rejser i relation til venskabsaftaler, eftersom det vurderes at være et kommunalt anliggende. Naalakkersuisut støtter af flere årsager konceptet med venskabsaftaler samt udveksling.

- 7. Kunne Naalakkersuisut i forlængelse af spørgsmål 6 spørge kommunerne om, i hvor høj grad de benytter sig af konceptet venskabsbyer og udvekslingsrejser, og kan Naalakkersuisut sige om de mener, at det er en god idé for blandt andet at stimulere gensidig kulturforståelse og for at nedbryde sprogbarriere med denne type mellemkommunal udveksling?**

Svar: Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 6.

- 8. Udvalget beskæftiger sig sædvanligvis ikke med de såkaldte mobilitetsydelser afsat på finanslove, men kan du oplyse, hvorvidt disse stadig eksisterer og i hvilket fald de anvendes?**

Svar: Jeg har hentet oplysninger fra Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel som oplyser: at mobilitetsydelser kan tildeles borgere i forbindelse med flytning til anden by/bygd i forbindelse med job. Mobilitetsydelser kan ikke tildeles borgere med henblik på ferierejser.

- 9. Om end der ikke i Naalakkersuisut var tilslutning til forslaget agter du så at arbejde videre for at realisere forslagets målsætning og i givet fald hvorledes?**

Svar: Naalackersuisut er enig i forslagsstillers ønske om, at alle børn og unge skal stimuleres, fordi det er vigtigt for deres udvikling, ligesom det er vigtigt, at de har en god opvækst i trygge og gode rammer.

I det kommende arbejde reformarbejde om offentlig hjælp og børnetilskud vil der skulle ses på, hvordan der kan skabes økonomisk råderum for familier med lave indkomster, så også de sikres en passende levestandard.

Naalackersuisuts vil imidlertid ikke arbejde med forslaget i den nuværende form.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Martha Lund Olsen